

UCHWAŁA NR XXVII/489/16
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 23 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017” za rok 2015

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, poz. 1045 i poz. 1890) w związku z art. 180 pkt 1, 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, poz.1045, poz.1199 i poz. 1830)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017” za rok 2015 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie przez Radę Miasta Bydgoszczy sprawozdania z stopnia realizacji wyznaczonych kierunków działań wynikających z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017” za rok 2015

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.) funkcje organów powiatu w miastach na prawach powiatu sprawuje rada miasta.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 - letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej prezydent wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W mieście Bydgoszczy zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Zgodnie z przyjętym programem, o którym mowa wyżej w ramach monitoringu programu, ocena stopnia realizacji poszczególnych zadań winna być dokonywana w formie rocznych sprawozdań przedkładanych Radzie Miasta Bydgoszczy. Sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017” za rok 2015 zawiera załącznik do niniejszej uchwały.

5. Ocena skutków regulacji:

Przyjęcie niniejszej uchwały nie wywołuje skutków finansowych

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
Renata Dębińska
Renata Dębińska

Załącznik do
Uchwały Nr
X.VII.../489.../16
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia ...2... marca 2016r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA BYDGOSZCZY NA LATA 2015-2017” ZA ROK 2015

Spis treści:

I.	Wstęp	str.2
II.	Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie	str.2
III.	Rodzinna piecza zastępcza	str. 3
IV.	Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 6
V.	Rezultaty założonych celów w programie rozwoju pieczy zastępczej w roku 2015: - Cel I. Rozwój i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej	str. 8
	- Cel II. Doskonalenie instytucjonalnego systemu pieczy zastępczej	str. 21
	- Cel III. Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia	str.22
VI.	Podsumowanie	str.22

I. WSTĘP

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rodziny, których funkcjonowanie jest zaburzone często wymagają pomocy z zewnątrz, ponieważ same nie są w stanie rozwiązać problemów, które kumulując się i piętrząc, pogłębiają ich niewydolność. Dlatego umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być i powinno ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W ustawie wprowadzono pojęcie pieczy zastępczej i wskazano formy, w jakich piecza jest realizowana. Ideą pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w rodzinach pochodzenia.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Bydgoszczy zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Bydgoszczy został wyznaczony Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Poszczególne zadania realizowane są przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W myśl zapisu art. 180 pkt 1 wyż. cyt. ustawy opracowany został 3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017, który jest kontynuacją kierunków działań zawartych w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2012-2014.

II. ORGANIZACJA SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE NA TERENIE MIASTA BYDGOSZCZY

III. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Jednym z zadań rodzinnej pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych dzieci umieszczane w rodzinnej pieczy zastępczej w większości przypadków w rodzinach biologicznych doznawały wszelkiego rodzaju zaniedbań, przemocy oraz były świadkami nadużywania alkoholu przez rodziców. Konieczne zatem jest udzielanie dzieciom i rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia w dążeniu do wychodzenia z kryzysu w jakim znalazło się dziecko, przy jednoczesnej wzmożonej pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowisk rodzinnych po zażegnaniu kryzysu.

Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Bydgoszczy stanowi priorytet w realizacji opracowanego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej. Na terenie Miasta Bydgoszczy funkcjonują spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze, które ustanawiane są przez Sąd oraz zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej i rodzinne domy dziecka kwalifikowane przez specjalistów Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawione zostały liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Bydgoszczy oraz dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2015.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych wg stanu na koniec roku 2015.

Typ rodziny	2015
Spokrewnione	256
Niezawodowe	85
Zawodowe rodziny zastępcze	16
Rodzinne domy dziecka	4
Razem	361

Tabela 2. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wg stanu na koniec roku 2015.

Typ rodziny	2015
Spokrewnione	301
Niezawodowe	102
Zawodowe rodziny zastępcze, w tym: specjalistyczne i pogotowia rodzinnego	38
Rodzinne domy dziecka	30
Razem	471

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmuje starania by małe dzieci, szczególnie do 10 roku życia, umieszczane były w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W związku z powyższym w przypadku braku miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Bydgoszczy dzieci pochodzące z naszego terenu umieszczane są także w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Tabela 3. Liczba dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy przebywających w pieczy rodzinnej na terenie innych powiatów.

Rok	Liczba dzieci
2012	53
2013	67
2014	72
2015	78

W latach 2012-2014 zatrudnionych zostało 8 koordynatorów. W roku 2015 niezbędne było zatrudnienie 1 koordynatora.

- w roku 2012 zatrudniono 7 koordynatorów
- w roku 2014 zatrudniono 1 koordynatora
- w roku 2015 zatrudniono 1 koordynatora

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora i specjalisty pracy z rodziną w roku 2015

Typy rodzin	2015
Rodziny zastępcze spokrewnione	74
Rodziny zastępcze niezawodowe	20
Rodziny zastępcze zawodowe	16
Rodzinne domy dziecka	4
Rodziny zastępcze ogółem	114
Liczba dzieci w rodzinach	185

Od dnia 01.01.2012r., wsparciem koordynatora objęto rodziny zastępcze z krótkim stażem, a także obejmuje się wszystkie nowopowstające rodziny zastępcze na terenie Miasta Bydgoszczy.

Na koniec roku 2015 opieką koordynatora objętych było 110 rodzin zastępczych i 4 rodzinne domy dziecka. W stosunku do pozostałych rodzin zastępczych (tych z dłuższym stażem lub takich, które nie wniosowały o przydzielenie koordynatora) zadania koordynatora wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wykonywane są przez specjalistów pracy z rodziną oraz wytypowanych pracowników socjalnych Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej.

Koordynatorzy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonują następujące zadania:

- przygotowują, we współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny plany pomocy dziecku. Plan jest podstawą do dalszej pracy z dzieckiem i rodziną. W planie określa się cel pracy: powrót dziecka do rodziny biologicznej, dążenie do przysposobienia dziecka, piecza zastępcza długoterminowa;
- zgłaszają do Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- uczestniczą w zespołach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (w trakcie posiedzeń przedstawiana jest sytuacja prawna, rodzinna, szkolna i zdrowotna oraz możliwość ewentualnego powrotu do środowiska rodzinnego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej);
- zapewniają rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci:
 - spotkania z psychologiem i pedagogiem Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej,

- kontakt z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi i innymi instytucjami pracującymi na rzecz dzieci;
- współpracują ze szkołami, do których uczęszczają dzieci z rodzin zastępczych (kontakt z psychologiem i pedagogiem);
- wspierają rodziny zastępcze w trakcie pojawiających się na bieżąco problemów;
- współpracują z Sądem w celu monitorowania sytuacji prawnej dziecka;
- udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, przygotowują wspólnie z nimi Indywidualny Program Usamodzielnienia.

Koordinator odwiedza rodzinę średnio raz w miesiącu, w razie konieczności częściej. Koordynatorzy i Specjaliści Działu mają zapewnione szkolenia w celu podnoszenia własnych kompetencji oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu (m.in. spotkania superwizyjne, szkolenia o różnej tematyce podnoszące kompetencje pracowników).

IV. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Jednym z założeń programu na lata 2015-2017 w jest doprowadzenie do istotnego ograniczenia umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Docelowo piecza instytucjonalna ma być skierowana na dzieci starsze tj. powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki, które mają problemy w przystosowaniu się do życia rodzinnego.

Od 1 stycznia 2016 roku w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie mogą być umieszczane dzieci poniżej 10 roku życia.

Wyjątek od tej zasady stanowi umieszczenie dzieci poniżej 10 roku życia z uwagi na stan zdrowia dziecka, gdy nie będzie możliwe znalezienie rodziny zastępczej mogącej zapewnić odpowiedni poziom usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych do 31.12.2019r. mogą przebywać dzieci powyżej 7 roku życia, a od 01.01.2020 r. będą mogły przebywać tylko dzieci powyżej 10 roku życia.

Kolejnym działaniem jest zmniejszanie liczby dzieci przebywających w jednej placówce (budynku, mieszkaniu). Limit miejsc w poszczególnych placówkach od roku 2021 nie będzie mógł przekroczyć 14 miejsc. Obecnie dopuszczalne jest umieszczenie do 30 dzieci.

Na terenie miasta Bydgoszczy instytucjonalna forma pieczy zastępczej zapewniona jest w następujących placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych przy ul. Traugutta 5 - łączny limit miejsc 148 w tym 50 miejsc interwencyjnych
- Rodzinny Dom Dziecka ul. Charzykowska 18a – 8 miejsc.

Ponadto instytucjonalna piecza zastępcza dla dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy jest zapewniona w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów. Na koniec 2015 roku w placówkach tych przebywało 37 bydgoskich dzieci.

PIECZA INSTYTUCJONALNA W LICZBACH

Tabela 7. Liczba dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej na terenie miast Bydgoszczy wg stanu na koniec danego roku

Rok	Placówka opiekuńczo wychowawcza			Razem	Statutowa liczba miejsc
	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego	typu rodzinnego		
2012	84	56	13	168	145
2013	81	61	12	154	142
2014	108	47	8	163	151
2015	106	40	8	154	156

Powyższe dane pokazują iż w latach 2012-2014 w placówkach przebywało więcej dzieci niż statutowa liczba miejsc. Natomiast na koniec roku 2015 roku w placówkach były dwa wolne miejsc. Podkreślić należy, iż BZPOW 2 placówkach, do końca 2020 roku obowiązany jest zmniejszyć limit miejsc z obecnie ustalonego na 30 miejsc w każdej, na 14 miejsc.

Większość dzieci przebywających w placówkach na terenie miasta Bydgoszczy to dzieci w przedziale wiekowym od 7-17 lat (około 70%). Dzieci poniżej 7 roku życia stanowią około 18% ogólnej liczby dzieci. Najmniej liczną grupę stanowią pełnoletni wychowankowie, jest ich w placówce około 12%.

Tabela 8. Dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy przebywających w pieczy instytucjonalnej na terenie innych powiatów

Rok	Liczba dzieci
2012	61
2013	61
2014	64
2015	59

W latach 2012-2014 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących poza terenem miasta Bydgoszczy przebywało w 2012 i 2013 roku po 61 dzieci, w 2014 roku tych dzieci było 64, natomiast 2015 roku 59 dzieci. Zaznaczyć należy, iż na 31.12.2015r. w placówkach poza Bydgoszczą było tylko 39 dzieci (w tym 2 dzieci przebywało w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych).

Tabela 9. Dzieci oczekujące na umieszczenie w pieczy zastępczej zgodnie z wydanym Postanowieniem Sądu

Rok	Liczba dzieci
2012	21
2013	11
2014	22
2015	6

Dane ujęte w powyższej tabeli pokazują, iż w 2015 roku wyraźnie spadła liczba dzieci oczekujących na umieszczenie w pieczy zastępczej.

V. REZULTATY ZAŁOŻONYCH CELÓW W PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W ROKU 2015

CEL I. – ROZWÓJ I WSPARCIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

✓ WSPARCIE OSÓB SPRAWUJĄCYCH RÓŻNE FORMY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Jednym z bardzo istotnych elementów budowy systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie rodzinom zastępczym odpowiedniego wsparcia przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora należy: zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym

rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, zapewnienie pomocy i wsparcia w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych. W roku 2015 udało się zorganizować wiele szkoleń i podjęto inne inicjatywy, które przyczyniły się do integracji i podniesienia jakości pracy rodzin zastępczych.

LP	DZIAŁANIE	DOCELOWY WSKAŹNIK OCENY EFEKTYWNOŚCI PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	REZULTAT PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
1	Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących umiejętności i kwalifikacje rodzin zastępczych, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych	✓ co najmniej 3 szkolenia (w tym warsztaty) rocznie ✓ liczba osób uczestniczących w szkoleniu - minimum 30 osób rocznie	✓ 3 szkolenia ✓ 1 warsztat ✓ uczestniczyły 34 osoby
2	Organizowanie warsztatów dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	✓ minimum 2 warsztaty w roku ✓ minimum 10 dzieci uczestniczących w warsztacie	✓ 3 warsztaty ✓ uczestniczyło łącznie 15 dzieci
3	Organizowanie grup wsparcia	✓ jedna grupa w roku	✓ 1 grupa ✓ uczestniczyły 24 osoby
4	Organizowanie systemu wsparcia w formie rodzin pomocowych	✓ minimum 5 rodzin zastępczych w roku objętych wsparciem rodziny pomocowej	✓ 7 rodzin zastępczych ✓ 3 rodzinne domy dziecka
5	Organizowanie wsparcia w formie wolontariatu przy odrabianiu lekcji	✓ minimum 4 rodziny objęte wolontariatem rocznie	✓ zaplanowane działanie nie zostało zrealizowane
6	Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej	✓ minimum 100 porad udzielonych rodzinom zastępczym w ciągu roku	✓ 223 porady
7	Integracja rodzin zastępczych	✓ minimum 2 inicjatywy na rok	✓ 9 inicjatyw

1. Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących umiejętności i kwalifikacje rodzin zastępczych, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty. Szkolenia dla rodzin zastępczych były przeprowadzane głównie przez specjalistów (psychologów i pedagoga) zatrudnionych w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

- Szkolenie psychoedukacyjne „Wspieranie więzi rodzinnych- rodzina zastępcza, a rodzina biologiczna”. Na szkolenie zaproszono **22 osoby** sprawujące pieczę zastępczą, ilość przybyłych: **5 osób**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez psychologa Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej według autorskiego programu. Szkolenie było efektem zaobserwowania potrzeb istniejących w rodzinach zastępczych. Jednym z najczęstszych problemów występujących w rodzinie zastępczej jest jej relacja z rodziną biologiczną i wynikające z tego problemy. Na szkoleniu omawiano wyzwania rodzicielstwa zastępczego, istotę więzi emocjonalnej oraz warunki, jakie trzeba spełnić żeby być rodziną zastępczą.
- Szkolenie psychoedukacyjne „Choroba psychiczna w rodzinie dziecka”. Na szkolenie zaproszono **13 osób** sprawujących pieczę zastępczą, ilość przybyłych: **9 osób**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez pedagoga Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej według autorskiego programu. Na szkoleniu omawiano jaka pomoc jest dostępna dla osób niepełnosprawnych, omówiono przyczyny i typy schizofrenii. Celem szkolenia było zapoznanie słuchaczy z takimi pojęciami jak: schizofrenia, farmakoterapia, system wsparcia, leczenie. Podkreślono potrzebę aktywnej współpracy z lekarzem i terapeutą w procesie leczenia i rehabilitacji osoby chorej. Omówiono wpływ choroby na relacje w rodzinie oraz przedstawiono i omówiono system wsparcia zarówno dla osoby chorej, jak i jej rodziny.
- Szkolenie psychoedukacyjne „Dziecko niepełnosprawne – jak sobie z tym poradzić?”. Na szkolenie zaproszono **29 osób** sprawujących pieczę zastępczą, ilość przybyłych: **12 osób**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez pedagoga Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej według autorskiego programu. Zapoznano uczestników szkolenia z podstawowymi pojęciami dotyczącymi niepełnosprawności: upośledzenie umysłowe, Zespół Downa, choroba psychiczna, schizofrenia - przyczyny powstania. Zapoznano uczestników szkolenia z wybranymi elementami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz z umiejętnym poruszaniem się w obszarze posiadanych uprawnień. Na podstawie przykładów przedstawiono funkcjonowanie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych:

szkolnictwo specjalne, WTZ, ZAZ, Grupy Wsparcia, PZP, WPZP. Omówiono na przykładach problemy związane z funkcjonowaniem rodziny-wpływ choroby psychicznej na jakość życia.

- Warsztat dotyczący metod wychowawczych dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Zaproszono **36 osób** sprawujących pieczę zastępczą, ilość przybyłych: **8 osób**. Zajęcia prowadzili psycholodzy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Celem warsztatu było podwyższenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych. Na szkoleniu omawiano konkretne przypadki, aktywizowano uczestników, omawiano metody dobrej komunikacji z nastolatkiem m.in. komunikat „Ja”.

2. Organizowanie warsztatów dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 nie został w pełni osiągnięty z uwagi na brak zainteresowania opiekunów zastępczych udziałem dzieci w proponowanych warsztatach. Pomimo zaproszenia 31 dzieci, ostatecznie udział w warsztatach wzięło łącznie 15 dzieci, a nie jak zakładano 10 dzieci w każdym warsztacie.

- W okresie wakacyjnym została przeprowadzona Letnia Akademia Emocji. Był to cykl trzech warsztatów dla dzieci ze szkoły podstawowej. Zaproszono **31 dzieci** przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, ilość dzieci obecnych: I spotkanie: **7 dzieci**, II spotkanie: **5 dzieci**, III spotkanie: **3dzieci**. Warsztaty prowadzone były przez psychologów Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Spotkania miały na celu pogłębienie świadomości i wiedzy uczestników na temat emocji oraz znaczenia emocji w codziennym życiu. Na poszczególnych spotkaniach wykonywano z dziećmi ćwiczenia i uczono ich zdobywania nowych umiejętności oraz radzenia sobie z emocjami.

3. Organizowanie grup wsparcia:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty.

- W Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej działa grupa wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych prowadzona przez pedagoga oraz starszego koordynatora. Są to cykliczne spotkania mające na celu długofalowe wspieranie osób sprawujących pieczę zastępczą oraz integrację środowiska. Terminy spotkań ustalane są na bieżąco przez uczestników grupy, według potrzeb uczestników. Dodatkowo w ramach grupy organizowane były spotkania ze specjalistami: pracownikiem

socjalnym, radcą prawnym, pracownikiem Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Działu Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej, wychowawcą z Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz policjantem z Wydziału Prewencji KP Szwederowo. W 2015 roku grupa wsparcia była kontynuowana, obejmowała dalsze wsparcie osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, odbyło się 5 spotkań, w których łącznie wzięło udział 24 osoby sprawujące pieczę zastępczą.

Spotkanie 1	Zasadniczym celem spotkania było zapoznanie uczestników z zasadami działania Grupy Wsparcia oraz wypracowanie ewentualnych zmian przy udziale uczestników spotkania.
Spotkanie 2	Spotkanie z pracownikiem Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Spotkanie zorganizowane na życzenie uczestników Grupy Wsparcia. Wyjaśniono aktualną sytuację prawną, przedstawiono aktualną ofertę pomocową ze strony PFRON (programy celowe, podniesienie kwalifikacji, łamanie barier architektonicznych).
Spotkanie 3	Spotkanie poświęcono na zorganizowanie tzw. „burzy mózgów”. Kolejna próba dostosowania tematyki, częstotliwości spotkań do potrzeb uczestników.
Spotkanie 4	Spotkanie pt. „Problemy wychowawcze - jak skutecznie stawiać granice?”. Na podstawie przykładów przedyskutowano w jaki sposób należy postępować w przypadku wystąpienia trudności wychowawczych. Omówiono problem stawiania granic, ograniczenia przywilejów. Podkreślono wagę konsekwentnego postępowania.
Spotkanie 5	Spotkanie pt. „Stres, a jakość życia” - poświęcone umiejętności odreagowywania stresu, dbałości o własną przestrzeń, prywatność. Omówiono problem zaniżenia jakości życia opiekunów w przypadku działania w permanentnym stresie. Wpływ działania w stresie na relacje wewnątrzrodzinne.

4. Organizowanie systemu wsparcia w formie rodzin pomocowych:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty. Z tej formy pomocy w 2015 roku skorzystało 7 zawodowych rodzin zastępczych oraz 3 rodzinne domy dziecka.

Tabela 6. Wsparcie rodzin w formie rodzin pomocowych w latach 2012-2015

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w formie rodzin pomocowych	2012	2013	2014	2015
Zawodowe rodziny zastępcze	0	2	4	7
Rodzinne domy dziecka	0	0	1	3

Niestety nie udało się pozyskać nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny pomocowej, jednakże rolę rodziny pomocowej pełniła w roku 2015 także niezawodowa rodzina zastępcza, która posiadała odpowiednie przeszkolenie, warunki mieszkaniowe, predyspozycje oraz pozytywną opinię koordynatora. Ponadto w przypadku zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego rodziny te nadal wspierają się wzajemnie podejmując się roli rodzin pomocowych na zasadzie wymiany. Opracowywany jest plan urlopów tak by każda rodzina zawodowa mogła skorzystać z odpoczynku, a organizator rodzinnej pieczy zastępczej mógł zapewnić opiekę dzieciom na czas nieobecności opiekunów zastępczych.

5. Organizowanie wsparcia w formie wolontariatu przy odrabianiu lekcji:

Zakładany wskaźnik nie został osiągnięty, z uwagi na brak wolontariuszy gotowych podjąć się wsparcia dzieci przy odrabianiu lekcji. Należy podkreślić, iż już na poziomie przeprowadzonej analizy SWOT czynnik ten był zdiagnozowany jako słaba strona.

6. Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty. W roku 2015 udzielono łącznie 223 porad przez psychologów i pedagoga zatrudnionych w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej prowadzone było w następujących formach:

- Przeprowadzono 69 jednorazowych psychologicznych konsultacji indywidualnych. Podczas spotkań rozwiązywane były bieżące problemy zgłaszane przez klientów (rodziny zastępcze, rodziny biologiczne, dzieci z rodzin zastępczych, kandydaci na rodziny zastępcze). W ramach konsultacji przeprowadzana była psychoedukacja, poradnictwo psychologiczne, rozmowy wspierająco-motywuujące, interwencje w razie potrzeby.
- Odbływały się także cykliczne spotkania z dziećmi lub dorosłymi o charakterze wspierającym prowadzone przez psychologa lub pedagoga zatrudnionego w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Z tej formy pomocy skorzystało **11 osób**. Spotkania te miały charakter poradnictwa, psychoedukacji, rozmów wspierających. Są one formą regularnego wsparcia psychologicznego lub pedagogicznego. Jest to ukierunkowana pomoc mająca na celu rozwiązanie konkretnych problemów danych osób.

- Specjaliści Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracują z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Jednym z elementów współpracy są wspólne wizyty w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W roku 2015 specjaliści udzielali wsparcia w miejscu zamieszkania klientów **66** razy. Spotkania w miejscu zamieszkania rodziny miały na celu wspieranie jej w środowisku naturalnym za pomocą psychoedukacji i rozmów motywujących.
- Jednym z zadań psychologa zatrudnionego w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Zadaniem psychologa i pedagoga jest także sporządzanie diagnoz psychologicznych i pedagogicznych osób dorosłych chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej. W roku 2015 sporządzono **77 diagnoz** (psychologicznych i pedagogicznych), które obejmują ocenę rozwoju dziecka, dalsze zalecenia do pracy oraz opinie o predyspozycjach i motywacjach kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

7. Integracja rodzin zastępczych:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty. W roku 2015 podjęto wiele działań mających na celu zapewnienie rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka integracji. Działania te miały na celu wymianę doświadczeń pomiędzy rodzicami zastępczymi, budowanie właściwych relacji między wychowankami, nawiązywanie nowych znajomości, budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego, a także aktywne spędzanie wolnego czasu poprzez rozwój kulturalny.

- Dzięki pozyskaniu biletów wstępu na imprezy kulturalno-rozrywkowe na terenie Miasta Bydgoszczy, dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej mogły obejrzeć wiele ciekawych form artystycznych. Łącznie pozyskano **387** biletów wstępu do Opery Nova, Teatru Polskiego, Filharmonii Pomorskiej, Multikina, ZOO, Family Parku: przedstawienie pt. „Jaś i Małgosia”, przedstawienie pt. „Sen nocy letniej”, koncert pt. „Bajkowy Hollywood”, seans filmowy pt. „Pingwiny z Madagaskaru”, premiera pt. „Magiczny sklep z zabawkami”, przedstawienie pt. „Plastusiowy pamiętnik”, musical pt. „ My fair lady”, musical pt. „Halka” , „Noc Marzeń” w ZOO, przedstawienie pt. „Królewna Śnieżka i 7 krasnoludków”, zabawa w centrum „Family Park”.
- Podjęto współpracę z Klubem Rozwijania Aktywności Dziecięcej „Promyczek” w Pałacu Młodzieży – z bezpłatnych zajęć **skorzystało 6 dzieci**.

- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej prowadzili warsztaty plastyczne dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej mające na celu integrację dzieci:
 - Warsztat plastyczny pt. „Robimy i topimy Marzannę”. Dzieci wspólnie z opiekunami zastępczymi i koordynatorami przygotowali kukłę, którą „utopili” w rzece Brdzie – udział wzięło **5 dzieci**;
 - Warsztat plastyczny we współpracy z uczestnikami Domu Dziennego Pobytu „Senior”. Dzieci miały okazję pod okiem seniorów wykonywać bukiety z kwiatów przygotowanych z papieru – udział wzięło **9 dzieci**.
- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w okresie wakacji letnich zorganizowali wspólne wyjścia dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej mające na celu aktywne spędzanie czasu wolnego oraz integrację z dziećmi i opiekunami zastępczymi: zwiedzanie ZOO, zwiedzanie stadionu Zawiszy i Muzeum Sportu, zwiedzanie Straży Pożarnej. Łącznie udział we wspólnych wyjściach wzięło **29 dzieci**.
- Zapewniono możliwość uczestnictwa dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w koloniach letnich w ośrodkach wypoczynkowych w Funce i Międzywodziu. Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie **21 dzieci**.
- Kolejną inicjatywą był udział **234 dzieci** przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w impresji pt. „Bezpieczeństwo z Mikołajem” organizowanej przez Caritas Diecezji Bydgoskiej oraz Komendę Wojewódzką Policji;
- W ramach współpracy z Firmą „Orange” udało się zorganizować Spotkanie Mikołajkowe dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Dzieci miały możliwość obejrzeć „Jasełka” wystawione przez pracowników Firmy „Orange”, spotkać Świętego Mikołaja i otrzymać upominki, a opiekunom zastępczym zapewniono w tym czasie poczęstunek oraz możliwość spotkania z przedstawicielem Komisariatu Policji „Wyżyny” mającym na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Łącznie w spotkaniu wzięło udział **18 dzieci wraz z opiekunami**;
- Dzięki przychylności Firmy „Cross Team Bydgoszcz” udało się pozyskać paczki świąteczne dla dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych. Łącznie obdarowano upominkami **23 dzieci**.
- Zorganizowano spotkanie świąteczne dla opiekunów pełniących funkcję zawodowych rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego, które odbyło się w świetlicy MOPS przy ul. Toruńskiej 272. Miało ono na celu integrację opiekunów zastępczych zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

✓ **ROZWÓJ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

LP	DZIAŁANIE	DOCELOWY WSKAŹNIK OCENY EFEKTYWNOŚCI PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	REZULTAT PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
1	Promocja rodzinnej pieczy zastępczej	✓ 2 imprezy rocznie	✓ 2 imprezy ✓
2	Tworzenie zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej	✓ minimum 2 umowy rocznie na zawodową rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka	✓ 3 umowy

1. Promocja rodzinnej pieczy zastępczej:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 w powyższym zakresie został w pełni osiągnięty. Niestety ciągle podstawowym problemem, z którym boryka się rodzinna piecza zastępcza jest brak odpowiedniej ilości kandydatów na rodziców zastępczych w stosunku do liczby dzieci, które wymagają czasowego umieszczenia poza rodziną naturalną. Ważnym zadaniem dla rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego co pozwoli na pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w szczególności zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej.

- W 2015 roku pracownicy Działu wzięli udział w dwóch imprezach, na których Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej przygotował stanowisko, gdzie można było uzyskać informacje dot. procedury kwalifikacyjnej i warunków, jakie muszą spełnić kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:
 - Festyn Rodzinny na Różopolu w Myśliczynie zorganizowany przez Caritas Diecezji Bydgoskiej z okazji Dnia Dziecka, podczas którego pracownicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wraz ze Stowarzyszenia „Piecza” aktywnie promowali rodzicielstwo zastępcze (roznoszenie ulotek, rozmowy z potencjalnymi kandydatami, udzielanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego oraz pracy Działu)
 - III Bydgoski Festyn Organizacji Pozarządowych na Wyspie Młyńskiej, podczas którego pracownicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wraz z Fundacją „Wielka Rodzina” aktywnie promowali rodzicielstwo zastępcze (roznoszenie ulotek, rozmowy z potencjalnymi kandydatami, udzielanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego oraz pracy Działu).

- Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej promuje rodzicielstwo zastępcze również na stronie internetowej MOPS Bydgoszcz, na której regularnie są zamieszczane informacje dot. oferty Działu (szkoleń, spotkań, bieżące informacje o rodzicielstwie zastępczym).

2. Tworzenie Zawodowych Rodzin Zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka:

Celem nadrzędnym dla rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku była kontynuacja pozyskiwania i odpowiedniego przygotowania kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Od 2013 roku Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej posiada własną bazę trenerską co pozwala na rzetelne przygotowanie kandydatów do pełnienia w/w roli. Szkolenia nadal prowadzone są na podstawie programu „Szansa w rodzinie” zatwierdzonego Decyzją MPiPS Nr 8/2012/RZ z dnia 03.04.2012r.

W roku 2015 przeszkolono łącznie 26 kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, w tym 4 kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, 6 kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Nie udało się pozyskać kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej.

Wykres 1. Liczba przeszkolonych osób do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka w latach 2012-2015

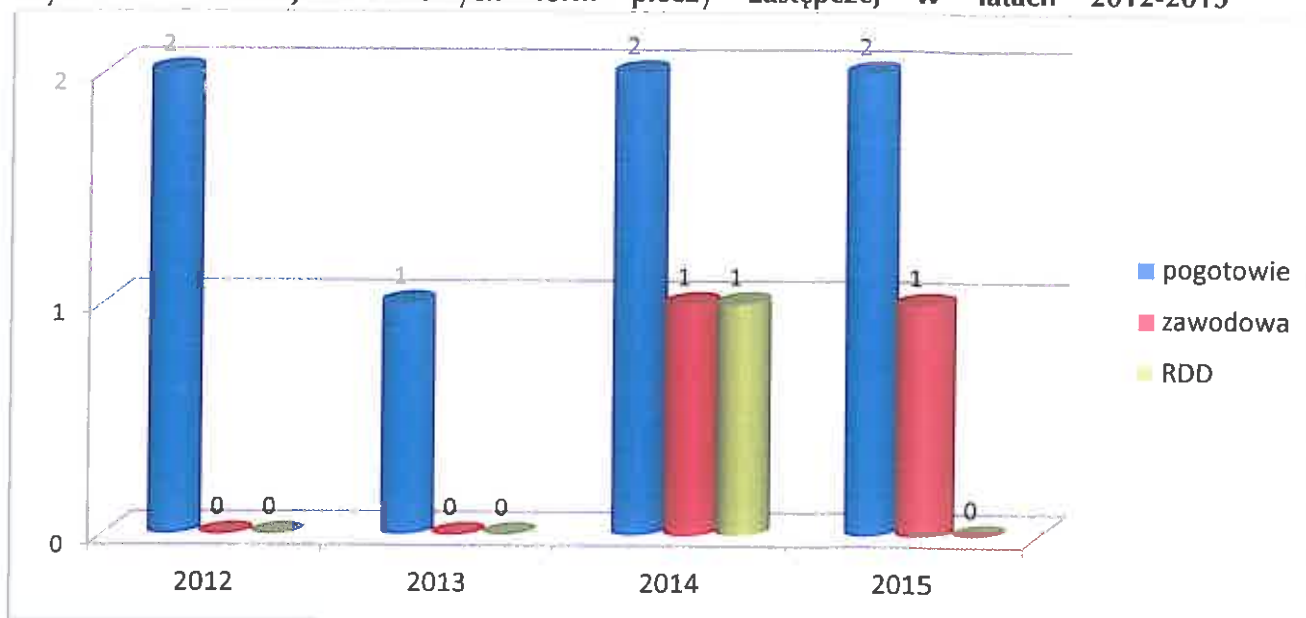
W roku 2015 zawarto 3 umowy o pełnienie funkcji:

- ✓ zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego, które zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przejęły

rolę interwencyjnych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do 10 roku życia

- ✓ zawodowej rodziny zastępczej, która zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje opiekę długoterminową wobec dzieci do 10 roku życia

Wykres 2. Rozwój zawodowych form pieczy zastępczej w latach 2012-2015

Powyższy wykres przedstawia rozwój zawodowych form pieczy zastępczej w okresie 2012-2015:

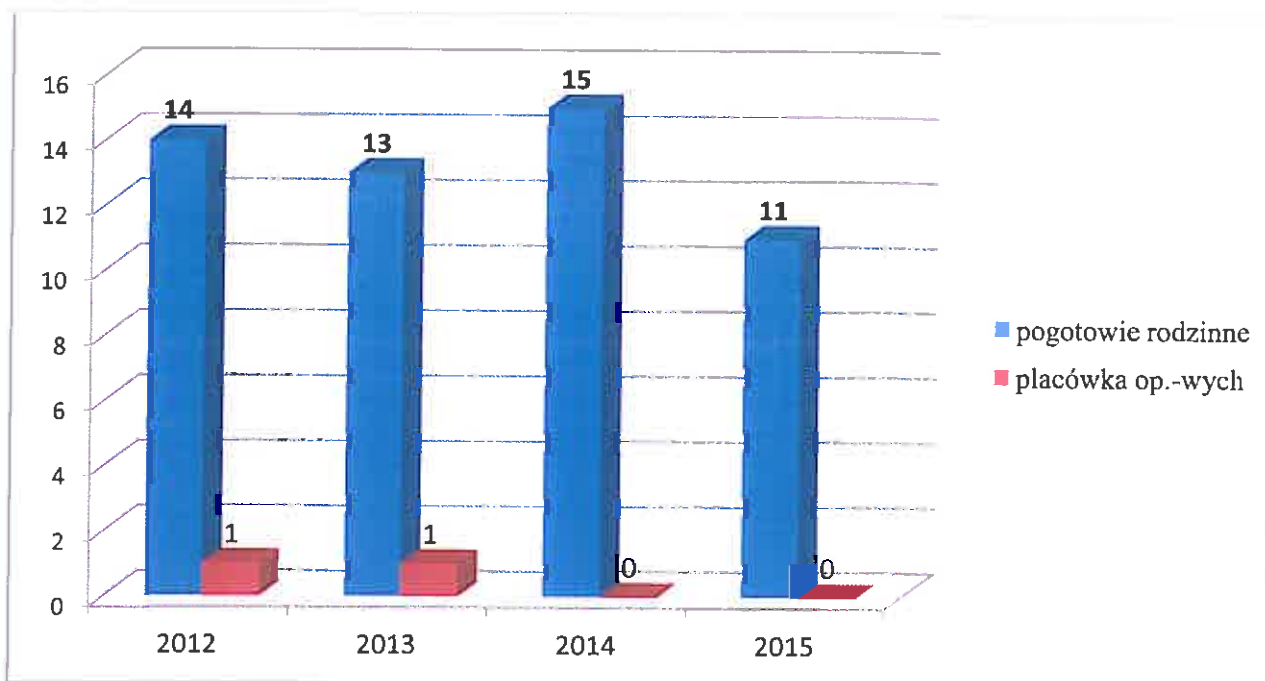
- w roku 2012 utworzono 2 pogotowia rodzinne (6 miejsc)
- w roku 2013 utworzono 1 pogotowie rodzinne (2 miejsca)
- w roku 2014 utworzono 2 pogotowia rodzinne (6 miejsc), 1 rodzinny dom dziecka (8 miejsc), 1 zawodową rodzinę zastępczą (2 miejsca)
- w roku 2015 utworzono 2 pogotowia rodzinne (6 miejsc), 1 zawodową rodzinę zastępczą (2 miejsca)

Szczególnie położono nacisk na tworzenie rodzin pełniących funkcję **pogotowia rodzinnego**, których pozyskanie pozwala na ograniczenie umieszczania dzieci pozostawionych przez matki biologiczne bezpośrednio po porodzie w szpitalach, które mają wówczas szansę na adopcję, a pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej jest stosunkowo krótki oraz dzieci umieszczane w wyniku interwencji policji w środowisku rodzinnym.

Wykres 3. Liczba umieszczeń dzieci pozostawionych w szpitalach bezpośrednio po porodzie w latach 2012-2015

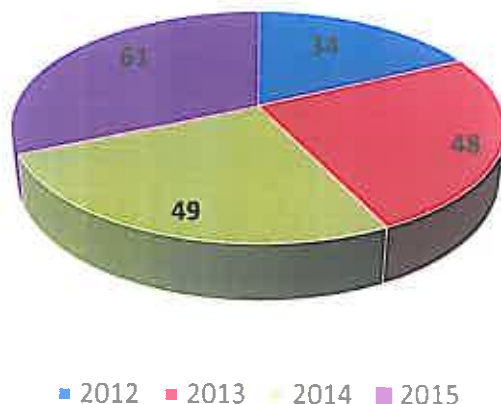
Wykres 4. Liczba umieszczeń noworodków w pogotowiu rodzinnym i placówce opiekuńczo-wychowawczej w poszczególnych latach 2012-2015

W okresie sprawozdawczym 11 dzieci pozostawionych bezpośrednio po porodzie w szpitalu zostało umieszczonych w pieczy rodzinnej. Żadne dziecko nie trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

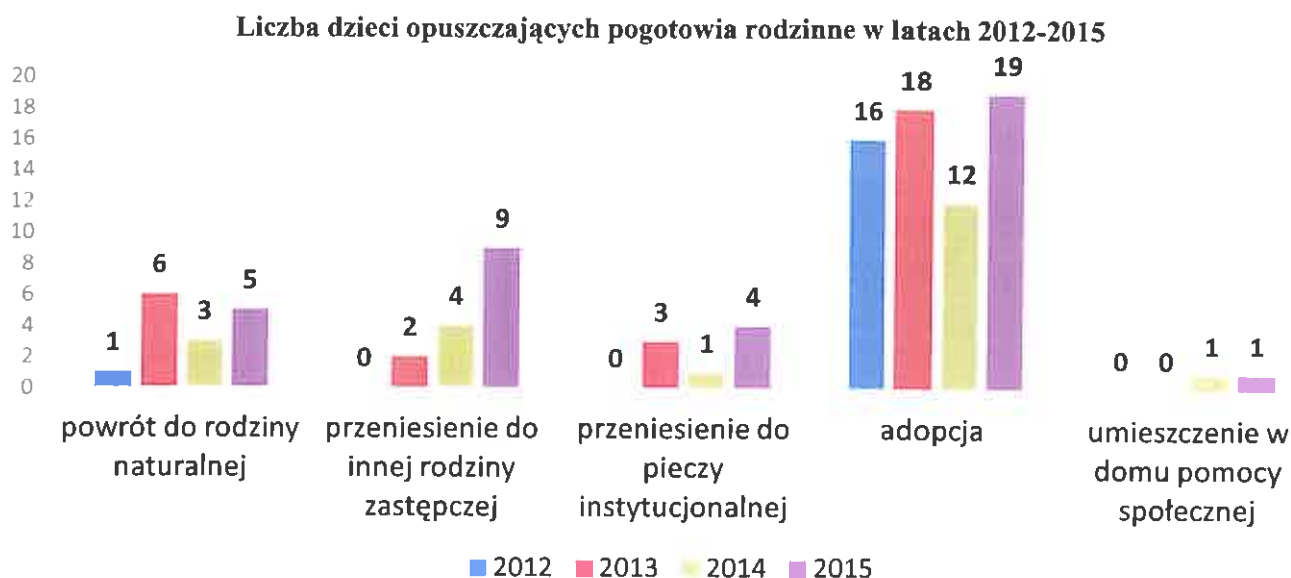
Wykres 5. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w latach 2012-2015

Liczba dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych w latach 2012-2015

W rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w roku 2015 przebywało łącznie 61 dzieci do 10 roku życia, z czego 33 dzieci umieszczono w 2015 roku.

Wykres 6. Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w latach 2012-2015

Rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:

- w roku 2012 opuściło - 17 dzieci
- w roku 2013 opuściło - 29 dzieci
- w roku 2014 opuściło - 21 dzieci
- w roku 2015 opuściło - 38 dzieci

Jak wynika z wykresu nr 6 najczęściej dzieci trafia do adopcji lub długoterminowej rodziny zastępczej. Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieci trafiają do placówek opiekuńczo-wychowawczych np. w celu połączenia ze starszym rodzeństwem lub ze względu na stan zdrowia, który nie pozwala na adopcję czy pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej.

CEL II. – DOSKONALENIE INSTYTUCJONALNEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

LP	DZIAŁANIE	DOCELOWY WSKAŹNIK OCENY EFEKTYWNOŚCI PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	REZULTAT PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
1	Utworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych – mieszkania usamodzielnienia:	✓ co najmniej 2 mieszkania w latach 2015-2017	✓ utworzono jedno mieszkanie dla 14 dzieci

1. Utworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych- mieszkania usamodzielnienia:

Docelowy wskaźnik tego działania został zaplanowany do osiągnięcia na przestrzeni lat 2015-2017. W ramach doskonalenia instytucjonalnego systemu pieczy zastępczej w 2015 roku zostało zrealizowane:

- w styczniu 2015 roku zlikwidowano wchodzącą w skład Bydgoski Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego – mieszkanie usamodzielnienia w Bydgoszczy przy ul. Wyzwolenia 103/65 z ustalonym limitem 9 miejsc. W miejsce zlikwidowanej placówki utworzono placówkę tego samego typu przy ul. Bora-Komorowskiego 22/1 z limitem 14 miejsc. Działania te pozwoliły zabezpieczyć miejsca dla większej liczby dzieci.
- podjęto działania zmierzające do utworzenia kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego – mieszkanie usamodzielnienia z limitem 14 miejsc. Placówka planuje przyjmować dzieci z końcem stycznia 2016 roku.

CEL III. – WSPARCIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ W PROCESIE USAMODZIELNIENIA

LP	DZIAŁANIE	DOCELOWY WSKAŹNIK OCENY EFEKTYWNOŚCI PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	REZULTAT PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
1	Umożliwienie zamieszkania na czas określony w mieszkaniach chronionych	✓ co najmniej 3 mieszkania w latach 2015-2017	✓ mieszkania przewidziane do uruchomienia na koniec 2016 roku
2	Objęcie opieką i wsparciem psychologiczno-pedagogicznym	✓ co najmniej 20 porad rocznie	✓ 13 konsultacji

1. Umożliwienie zamieszkania na czas określony w mieszkaniach chronionych:

Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia zaplanowano między innymi poprzez utworzenie kolejnych mieszkań chronionych. Realizacja tego działania została zaplanowana na lata 2015-2017. W roku 2015 nie pozyskano żadnego mieszkania chronionego. Mieszkania planowane są do uruchomienia pod koniec 2016 roku.

2. Objęcie opieką i wsparciem psychologiczno-pedagogicznym:

Wskaźnik podany w programie rozwoju pieczy zastępczej na rok 2015 nie został osiągnięty zgodnie z założeniem. Na konsultację psychologiczną dotyczącą procesu usamodzielnienia w roku 2015 zgłosiło się **13** usamodzielnianych wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej. Wszyscy wychowankowie, którzy zgłosili się do psychologa otrzymali wsparcie.

VI. PODSUMOWANIE

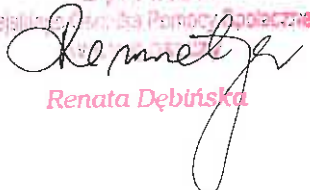
Analizując podejmowane działania związane z realizacją programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Bydgoszczy w roku 2015 można wysunąć następujące wnioski.

W ramach realizacji określonych celów podejmowano różnorodne działania. Silną stroną realizacji Programu były organizowane szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. Zgodnie z Programem rodziny zastępcze mogły korzystać z różnych form wsparcia i integracji. Dzięki temu zadaniu rodziny zastępcze mogły uczestniczyć w różnego rodzaju imprezach

organizowanych przez organizatora rodzinnej pieczy jak i przez Miasto Bydgoszcz, które sprzyjały rozwojowi kulturalnemu i aktywnemu spędzaniu wolnego czasu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2015 podpisał umowę z 3 nowymi zawodowymi rodzinami zastępczymi, w tym z 2 pełniącymi funkcję pogotowia rodzinnego dzięki czemu pozyskano nowe miejsca dla dzieci. Organizacja rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Bydgoszczy w dalszym ciągu ewaluuje. Nadal konieczne jest pozyskiwanie nowych zawodowych rodzin zastępczych i reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W miesiącu lutym 2016 w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” na zasadzie partnerstwa został podpisany wniosek o dofinansowanie z europejskiego funduszu społecznego. Termin rozstrzygnięcia konkursu przypada na czerwiec 2016 roku. Projekt pt. „Rodzina w Centrum” przewiduje realizację zadań w następujących obszarach: wsparcie rodzin zastępczych, tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci, doskonalenie kadry poprzez usługi szkoleniowe, doradcze i specjalistyczne. Pozyskane środki niewątpliwie zwiększą dostęp i jakość usług realizowanych w pieczy zastępczej.

Dyrektor
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Renata Dębińska